

ESTIJOJE VEISIAMŲ PIRMAVERŠIŲ KARVIŲ ORGANIZMO SAUSŪJŲ MEDŽIAGŲ PASISAVINIMAS LAKTACIJOS PRADŽIOJE

O. Kärt, E. Rihma, S. Tölp, T. Kaart.

Santrauka. Tikslus sausosios medžiagos pasisavinimo (SMP) nustatymas - būtina prielaida pieningų karvių raciono subalansavimui. Ypatingai svarbu nustatyti SMP pirmoje laktacijos pusėje, kai karvės intensyviai naudoja organizmo rezervus, o padidėjęs medžiagų apykaitos sutrikimų skaičius gali sukelti medžiagų apykaitos problemų. Šiuose tyrimuose buvo nustatytas SMP pirmaveršių karvių, veisiamų Estijoje, organizme laktacijos pradžioje. Buvo sudarytos keturios veršingų telyčių grupės: dvi iš Estijos holšteinų veislės karvių a) aukštos genetinės vertės (EHF₁)-20 karvių, b) vidutinės genetinės vertės (EHF)-20 karvių; viena grupė iš žalmargių holšteinų veislės (RHF)-20 karvių; viena iš Estijos žaliųjų veislės (EPK)-20 karvių. Jos buvo šeriamos dviem skirtingais sumaišytais racionais du kartus per dieną – pirmuoju racionu (kuriame buvo 12,0MJ/kg AE, >100g/kg MP, >12% ŽL sausojoje medžiagoje) nuo apsiveršavimo iki 150 laktacijos dienos, o antruoju racionu (kuriame buvo 11,0MJ/kg AE >95g/kg MP, >15% ŽL sausojoje medžiagoje) – nuo apsiveršavimo iki laktacijos pabaigos. Pieno gamyba ir SMP buvo nustatomi du kartus per mėnesį, kūno svoris – kartą per mėnesį. 638 matavimų duomenys buvo apdoroti statistiškai ir apskaičiuotas SMP prognozavimo modelis skirtingoms karvių grupėms. SMĮ svyravo nuo 5,2 iki 31,7 kg/d., laktacijos dienų skaičius (LDS) – nuo 1,0 iki 232,0, o pieno gamyba – nuo 8,4 iki 49,7 kg/d. Grupės viduje SMP teigiamai koreliavo su LDS ($p < 0,0001$), kūno svoriu (KS), pieno gamyba, sausos medžiagos kiekiu racione, AE kiekiu racione ir neigiamai – su žalia ląsteliena, rūgštimis skaidomos ląstelienos (ADF) ir neutraliai skaidomos ląstelienos (NDF) kiekiu racione. Visi apskaičiuoti modeliai buvo statistiškai patikimi ($P < 0,0001$), bet visuose R^2 buvo palyginti mažas (0,2070...0,4413).

Raktažodžiai: sausos medžiagos pasisavinimas, pasisavinimo prognozavimas.